

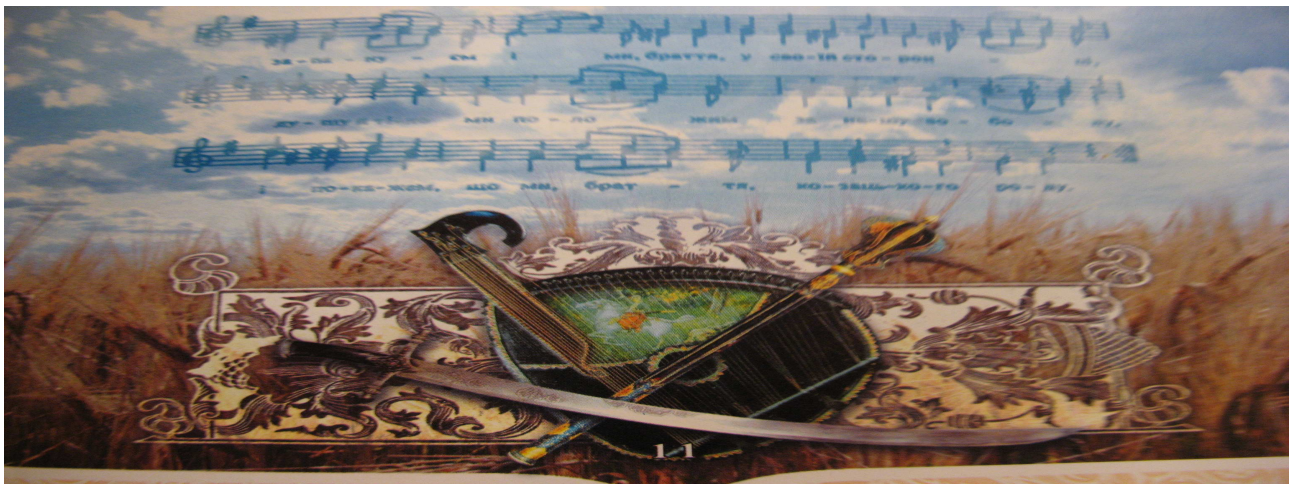
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА**

ПРОГРАМА І ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з дисципліни

«Історія України»

(для студентів спеціальностей 6.060101 – «Будівництво», 6.020107 – «Туризм»)

Харків – ХНАМГ – 2008

Програма і плани семінарських занять з дисципліни «Історія України» (для студентів спеціальностей 6.060101 – «Будівництво», 6.020107 – «Туризм») / Укл.: Л. М. Жванко, В. В. Жигло, Г. Г. Фесенко, М. В. Яцюк – Харків: ХНАМГ, 2008. – 28 с.

Рекомендовано кафедрою «Історії і культурології» ХНАМГ, протокол № 6 від 24.01.08.

*В українську державність ми віруємо, українську
державність ми ісповідуємо, - в її неминучості ми
переконані. Для нас вона є до певної міри живою
реальністю, бо її ідею ми носимо в серці, бо її духом,
потребами овіяне все життя.*

Симон Петлюра

Це повинен знати кожен українець

22 січня	—	День Соборності України
28 червня	—	День Конституції України
23 серпня	—	День Українського Прапора
24 серпня	—	День Незалежності України
14 жовтня	—	День українського козацтва
28 жовтня	—	Звільнення України від німецько-фашистських загарбників
9 листопада	—	День української писемності і мови

Державний Гімн України

*Ще не вмерла України ні слава, ні воля,
ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.*

*Приспів: Душу й тіло ми положим за нашу свободу
і покажем, що ми, браття, козацького роду!*

Конституція України

Стаття 10. Державною мовою в Україні є українська мова.

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.

Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом.

Стаття 20. Державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України.

Державний Прапор України – стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів.

Великий Державний Герб України встановлюється з урахуванням малого Державного Герба України та герба Війська Запорізького законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України).

Державний Гімн України - національний гімн на музику М.Вербицького із словами, затвердженими законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Опис державних символів України та порядок їх використання встановлюються законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України. Столицею України є місто Київ.

Загальні методичні вказівки

Згідно з програмою Міністерства освіти і науки України з підготовки кваліфікованих фахівців у всіх галузях народного господарства у вищих навчальних закладах є обов'язковою для вивчення історія України.

Вивчення історії України як науки потребує теоретико-методологічного, науково-методичного та організаційно-практичного забезпечення. Наріжним загально методичним принципом виступає досягнення суті історичного процесу в нашій країні на підвалинах об'єктивності й історизму, духовності й гуманізму. Тісний зв'язок, взаємодія теорії і практики в напрямку реалізації пізнавально-творчої функції історичної теорії і формування у студентів свідомої потреби в оволодінні пропонованим предметом вимагає залучення загальновідомих функцій історії, широкого кола ідей, проблем, уявлень, асоціацій міждисциплінарного характеру.

Головною метою вивчення історії України є виховання людини на засадах патріотизму, формування особистості, інтелекту, усвідомлення власної причетності до державотворчих прагнень українського народу.

В умовах подальшої гуманізації навчального процесу в Академії кафедра історії і культурології бачить пріоритетним викладання предмета в інноваційному ключі. Механізм досягнення інновацій полягає в реалізації окремих блоків: історія і практика; співвідношення історичного і логічного; основи психології, участь студентів і викладачів у наукових конференціях; діалоговий характер навчання тощо.

Основними формами вивчення курсу історії України є лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів, наукова робота через участь студентів у конференціях.

Лекції охоплюють весь курс історії України. Вони покликані допомогти студентам опанувати головні питання й проблеми тем, полегшити й поглибити їх вивчення за науковою історичною літературою. Лекції мають пізнавальний, цілісний характер і сприяють розвитку історичного мислення у студентів.

Семінарські заняття є формою контролю за самостійною роботою студентів. Водночас вони дають змогу розкрити індивідуальність особистості через підготовку доповідей, розгорнутих бесід, дискусій, круглих столів, рецензування та обговорення рефератів, колоквиумів. Такі активні форми навчання допомагають студенту поглибити й творчо осмислити одержані знання.

Самостійна робота в бібліотеках, Internet дає можливість знайомства з монографіями, документами, альтернативними точками зору різних авторів на конкретні проблеми. Самостійна робота виховує у студентів самодисципліну, почуття відповідальності, вміння орієнтуватися в розмаїтті думок і підходів, творчо осмислювати одержані знання.

Кращому засвоєнню матеріалу сприяють екскурсії по музеях Харкова, які проводять викладачі кафедри. Культпоходи до театрів знайомлять студентів з культурним життям нашого міста. Краєзнавчі подорожі, що регулярно організовуються кафедрою, сприяють неформальному збагаченню культурно-теоретичними і духовними цінностями студентів і викладачів.

Особливе місце посідають консультації, що проводяться викладачами кафедри. Вони спрямовані на допомогу при підготовці до практичних занять, написанні рефератів, підготовці до іспитів.

Найкращі студенти беруть участь у наукових конференціях. Це сприяє поглибленню інтересу до наукових досліджень, вихованню і розвитку культури мови, вмінню та навичкам публічних виступів, участі в дискусіях.

Знання і навички студентів, що виховуються при вивченні курсу «Історія України»:

- володіння інформаційними структурами;
- вміння здійснювати пізнавальні процеси;
- відтворення процесів репродуктивного мислення;
- оволодіння мотиваційними процесами;
- вміння орієнтуватись в сучасному суспільно-політичному житті;

знаходити аналогію сучасних проблем в історичному минулому і пропонувати шляхи їх вирішення;

застосовувати набуті знання у спілкуванні, дискусіях, обговоренні питань сучасності;

гуманістичні ціннісні орієнтири в житті;

знання періодизації, концептуальних проблем історії України, основних термінів і понять, дат і дійових осіб українського державотворення.

Таким чином, виходячи з потреби подолання переважно інформаційного типу викладання курсу історії України, кафедра прагне до максимального широкого використання методів і засобів організації навчального процесу, що забезпечують ефективне керування пізнавальною діяльністю студентів, формування у них високої культури і професіоналізму.

Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Історія України

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1 Етнічна ідентифікація. Періоди, закономірності формування та розвитку етнополітичних процесів в українських землях:

1. Джерела та історіографія історії України;
2. Українська етнологія: теорія та сучасна практика;
3. Освіта і наука в українській духовності;
4. Етнографічні студії в контексті історії України;
5. Українці і світ;

ЗМ 1.2 Суспільно-політичний розвиток українського народу в контексті визначальних тенденцій розвитку державності України:

1. Українське державотворення: етапи та особливості;
2. Українство у боротьбі з національним та соціальним гнобленням;
3. Історичні студії економічного розвитку України;
4. Геополітичне становище України: історія та сучасність.

Програма дисципліни

Вступ

Місце курсу «Історія України» в системі гуманітарних наук. Предмет курсу – вивчення суспільно-політичних, державотворчих та етнополітичних процесів на теренах України, а також історичної доцільності в суспільно-політичній та державотворчій сферах. Значення історичної підготовки спеціалістів вищої кваліфікації.

ЗМ 1.1 Етнічна ідентифікація. Періоди, закономірності формування та розвитку етнополітичних процесів в українських землях

Тема 1. Джерела та історіографія історії України

Історичні джерела, їх різновиди. Формування історичних джерел в процесі становлення української нації та її державності. Іноземні джерела історії України. Сучасні методи дослідження історичних джерел. Допоміжні історичні дисципліни як засіб вивчення історичних джерел. Предмет історичної дисципліни – джерелознавства.

Історія та історіографія в еволюції, їх місце і роль в гуманізації діяльності людини, громадянина.

Українська історіографія: її поява і розвиток. Історіографія доби Київської держави. Історіографічні розвідки литовсько-польського періоду. Козацько-старшинська історіографія. «Автономістська» концепція XVII – XVIII ст. Народницька історіографія XIX ст. Українська історіографія в Австро-Угорській та Російській імперій початку XX ст. Українська радянська історіографія, її особливості. Завдання української історіографії доби незалежності.

Іноземна історіографія історії України. Антиукраїнські історичні міфи.

Тема 2. Українська етнологія: теорія та сучасна практика

Етнос та етногенез: концепції і теорії. Сутність етногенетичної еволюції. Український етнос в історичній ретроспективі. Етногенетичні процеси в давнину на теренах сучасної України. Проблеми етногенезу східних слов'ян. Феномен трипільської протоцивілізації. Місце України в слов'янському етногенезі. Етноісторичний розвиток українців у XIV-XX ст. Етнодемографічні зміни в Україні у XX ст. Формування етнографічних груп українців.

Етнополітика та її особливості в різні періоди життя українського народу.

Історіософські концепції щодо формування та розвитку українського етносу. Сутність автохтонної та міграційної теорій формування українського етносу. Ранньослов'янська концепція. Києворуська (давньоруська) концепція. Пізньосередньовічна концепція. «Азіатська теорія» слов'янського етногенезу.

«Народ-нація» в англійській, французькій та німецькій семантичній етатизації. Український народ в українській етнополітичній думці. Національна держава. Етнополітика та концепція забезпечення життєдіяльності українського етносу.

Історичні аспекти появи чисельних етносів в Україні, найбільш характерні риси їх спілкування між собою в рамках держави.

Тема 3. Освіта і наука в українській духовності

Особливості освітнього руху в Україні у XVI-XVII ст. Боротьба за збереження української національної самобутності в культурно-освітній сфері в умовах ополячення та окатоличення українців. Роль православних парафіяльних шкіл в освіті українського народу. Ю.Дрогобич. Острозька академія як осередок православної української освітньої традиції.

Виникнення і роль православних братств у процесі розвитку української духовності в пізньосередньовічну та барокову епохи. Зміст освіти. Підтримка запорозькими козаками православних братств.

Києво-Могилянська академія як духовний, навчальний та науково-культурний центр східного та південного слов'янства. Постать митрополита Петра Могили.

Становлення університетської освіти в Україні. Реформи освітньої справи в Україні гетьмана Кирила Розумовського. Роль і значення Харківського імператорського університету в науково-освітньому житті підросійської України та українському національно-культурному відродженні XIX - початку XX ст. Київський та Чернігівський університети як освітньо-виховні центри свідомої української інтелігенції.

Історія формування та діяльність громадських, культурологічних, освітніх, політичних організацій українського народу. Об'єктивні умови і суб'єктивні фактори в процесах гуманітарного, політичного українського життя народу.

Визначальні тенденції розвитку освіти, науки, техніки як фундаментальних основ рівня життя українського етносу.

Тема 4. Етнографічні студії в контексті історії України

Поняття «етнографія» та етапи становлення етнографічних досліджень. Поняття терміну «етнографічне районування». Формування і розвиток історико-етнографічних регіонів України: Полісся, Волинь, Західна Україна, Поділля, Середня Наддніпрянщина, Південь України, Слобожанщина.

Сутність етнографічної одноцілісності українських земель.

Тема 5. Українці і світ

Методологічні засади дослідження феномену української діаспори. Побутове й наукове розуміння поняття «діаспора». Термін «українська діаспора». Причини української еміграції. Проблема самоідентифікації зарубіжних українців. Українська Всесвітня Координаційна Рада та Світовий Конгрес Українців як координаційні центри розвитку закордонних українців.

Історичні процеси в міграційних та еміграційних явищах українців: етапи формування української діаспори. Статистичні дані щодо розселення українців у світі.

Західна українська діаспора. Східна українська діаспора.

ЗМ 1.2 Суспільно-політичний розвиток українського народу в контексті визначальних тенденцій розвитку державності України

Тема 6. Українське державотворення: етапи та особливості

Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України.

Еволюція, закономірність, ефективність розвитку (за періодами) державності України: Київська держава (Київська Русь), Галицько-Волинська держава, козацько-гетьманська держава (середина XVII - кінець XVIII ст.), Українська Центральна Рада, Українська Держава гетьмана П. Скоропадського, Українська Народна Республіка доби Директорії, ЗУНР, Україна (від 1991 року).

Основні закономірності, суть і наслідки етапів та процесів українського державотворення.

Тема 7. Українство у боротьбі з національним та соціальним гнобленням

Зародження історичної української соціальної системи, наявність у ній ознак міжнародного впливу, поєднання історичного і сучасного.

Соціальна боротьба у Київській Русі та Галицько-Волинській державі. Соціальна стратифікація в Київській Русі та Галицько-Волинській державі.

Боротьба українства з соціальним та національним гнобленням у часи входження до Литовсько-Польської держави. Визначальні тенденції суспільно-політичного життя українців доби Литовсько-Польської держави (козацтво).

Боротьба з соціальним та національним гнобленням на Україні у другій половині XVII - XVIII ст. Гетьманщина. Соціальні процеси на Правобережжі.

Гайдамащина та опришки. Знищення російським самодержавством української державності наприкінці XVIII ст.

Колоніальне гноблення українців в Автор-Угорській й Російській імперіях. Соціальна та національна боротьба на Україні у XIX - на початку XX ст. Українське національне відродження XIX ст.

Соціальна та національна боротьба у часи національно-демократичної революції (1917-1920 рр.) та у роки входження України до СРСР (1920-1991 рр.).

Тема 8. Історичні студії економічного розвитку України

Предмет і завдання економічної історії України.

Економічний розвиток українських земель в епоху середньовіччя (V – XV ст.). Роль землеробства і ремесел у становленні соціально-економічної системи українських земель.

Господарство України козацької доби (XVI - XVIII ст.). Українські міста та Магдебурзьке право. Початок мануфактурного періоду в Україні. Форми й напрямки торгівельних зв'язків.

Економічний розвиток українських земель у XIX - на поч. XX ст. Земельна реформа 1861 р. в Російській імперії, її наслідки для України. Промисловий переворот в Україні.

Економічна політика українських революційних урядів (1917-1919 рр.): доба Української Центральної Ради, гетьманату П. Скоропадського, Директорії УНР.

Економіка радянської України: неп, насильницька колективізація, індустріалізація. Голодомор 1932-1933 рр. Причини голоду 1946-1947 рр. Економічні реформи М. Хрущова. Економічні реформи О Косигіна. Економічні трансформації в період «перебудови» М. Горбачова.

Основні проблеми економічного розвитку незалежної України.

Тема 9. Геополітичне становище України: історія та сучасність

Наукова дисципліна геополітика.

Унікальність геополітичного положення України. Традиційні українські державності в геополітичному вимірі. Українське козацтво як геополітичний чинник XVI - XVIII ст.

Історія української геополітичної думки. Основні геополітичні вектори в суспільно-політичній думці початку XX ст.

Геополітичне становище сучасної України та його особливість. Завдання зовнішньої політики України. Україна в геополітичних дослідженнях західних та російських політологів. Геополітичне місце України очима українських дослідників.

Геополітичні пріоритети Української держави на сучасному етапі. Сутність європейської та євроатлантичної інтеграції України. Україна в міжнародних організаціях. Українсько-російські відносини.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Джерела та історіографія історії України

1. Усні та письмові джерела.
2. Речові джерела.
3. Інші історичні джерела.
4. Вітчизняна історіографія.
5. Іноземні історики України.

Самостійна робота

1. *Феномен історії, його сутність і значення.*
2. *Місце «Історії України» в системі гуманітарних наук.*
3. *Імперська російська і польська історіографії про Україну.*
4. *Історія та історіографія в еволюції, їх місце і роль в гуманізації діяльності людини, громадянина.*

Тема 2. Українська етнологія: теорія та сучасна практика

1. Етнос та етногенез: концепції і теорії.
2. Український етнос в історичній ретроспективі.
3. Історіософські концепції формування українського етносу.
4. Народ-Нація: уроки українського державотворення.

Самостійна робота

1. *Відмінність підходів українських і російських істориків щодо проблеми етногенезу східних слов'ян.*
2. *Генеza історіософської концепції М. Грушевського.*
3. *Історія України в перспективі цивілізаційно-формаційного підходу.*
4. *Етнополітика та її особливості в різні періоди життя українського народу.*

Тема 3. Освіта і наука в українській духовності

1. Освітній рух в Україні у XVI-XVII ст.
2. Світопростір українських братських шкіл.
3. Києво-Могилянська академія як духовний, навчальний та науково-культурний центр східного та південного слов'янства.
4. Становлення університетської освіти в Україні.

Самостійна робота

1. *Освіта в Київській Русі.*
2. *«Просвіти» і організація освітянської справи в українських землях у XIX-XX ст.*
3. *Суб'єктивні фактори в процесах гуманітарного, політичного українського життя народу.*
4. *Визначальні тенденції розвитку освіти, науки, техніки як фундаментальних основ рівня життя українського етносу.*

Тема 4. Етнографічні студії в контексті історії України

1. Поняття «етнографія». Етнографія як наука.
2. Етапи становлення етнографічних досліджень.
3. Етнографічне районування України.

Самостійна робота

1. *Становлення і розвиток української етнографії.*
2. *Антропологічні риси українців.*
3. *Діалекти української мови.*
4. *Традиції народного характеру українського народу.*
5. *Українські народні звичаї.*
6. *Міжнаціональні відносини в історичній ретроспективі.*

Тема 5. Українці і світ

1. Українська діаспора: методологічні засади поняття.
2. Етапи формування української діаспори.
3. Статистичні дані щодо розселення українців у світі.
4. Основні міграційні потоки українців.

Самостійна робота

1. *Соціальна адаптація і громадсько-політичне життя української еміграції.*
2. *Збереження і розвиток національної духовності українців у діаспорі.*
3. *Спільні риси і відмінності західної й східної української діаспор.*
4. *Видатні українці-представники української діаспори.*
5. *Українська діаспора та Україна.*

Тема 6. Українське державотворення: етапи та особливості

1. Київська держава (Київська Русь).
2. Галицько-Волинська держава.
3. Козацько-гетьманська держава (середина XVII - кінець XVIII ст.).
4. Українська Центральна Рада.
5. Українська Держава гетьмана П. Скоропадського.
6. Українська Народна Республіка доби Директорії.
7. ЗУНР.
8. Україна (від 1991 року).

Самостійна робота

1. *Діяльність перших князів Київської держави (Олег, Ігор, Ольга, Святослав).*
2. *Україна-Русь в період правління Володимира Великого, Ярослава Мудрого і Володимира Мономаха.*
3. *Утворення українського козацтва.*
4. *Виникнення Запорозької Січі.*
5. *Політика гетьмана Івана Мазепи.*

6. *Визначні постаті Української революції 1917-1920 рр. (М. Грушевський, В. Винниченко, С. Петлюра, П. Скоропадський, Є. Петрушевич, Є. Коновалець).*
7. *Президенти незалежної України (Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко).*
8. *Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України.*

Тема 7. Українство у боротьбі з національним та соціальним гнобленням

1. Соціальна боротьба у Київській Русі та Галицько-Волинській державі.
2. Боротьба українства з соціальним та національним гнобленням у часи входження до Литовсько-Польської держави.
3. Боротьба з соціальним та національним гнобленням на Україні у другій половині XVII - XVIII ст.
4. Соціальна та національна боротьба на Україні у XIX - на початку XX ст.
5. Соціальна та національна боротьба у часи національно-демократичної революції (1917-1920 рр.) та у роки входження України до СРСР (1920-1991 рр.).

Самостійна робота

1. *Зародження історичної української соціальної системи, наявність у ній ознак міжнародного впливу, поєднання історичного і сучасного.*
2. *Козацько-селянські повстання в Речі Посполитій (друга пол. XVI - перша пол. XVII ст.).*
3. *Національно-визвольна війна під проводом Б. Хмельницького.*
4. *Ліквідація російським самодержавством української державності наприкінці XVIII ст.*
5. *Політична опозиція комуністичному режиму в Україні 60-х-70-х рр. XX ст.*

Тема 8. Історичні студії економічного розвитку України

1. Предмет і завдання економічної історії України.
2. Економічний розвиток українських земель в епоху середньовіччя (V - XV ст.).
3. Господарство України козацької доби (XVI - XVIII ст.).
4. Економічний розвиток українських земель у XIX - на поч. XX ст.
5. Економічна політика українських революційних урядів (1917-1919 рр.).
6. Економіка радянської України.
7. Основні проблеми економічного розвитку незалежної України.

Самостійна робота

1. *Суспільно-економічна думка в Київській Русі.*
2. *Суспільно-економічна думка в роки національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького.*
3. *Витоки і напрямки формування основних політико-економічних шкіл в Україні наприкінці XIX - початку XX ст.*
4. *Порівняльний аналіз політики «воєнного комунізму» і НЕПу.*
5. *Негативний вплив сталінізми на розвиток економічної теорії.*

Тема 9. Геополітичне становище України: історія та сучасність

1. Унікальність геополітичного положення України.
2. Історія української геополітичної думки.
3. Геополітичне становище сучасної України.
4. Геополітичні пріоритети Української держави на сучасному етапі.

Самостійна робота

1. *Роль географічного чинника в історії України.*
2. *Геополітичне положення України та її взаємодія із сусідніми країнами.*
3. *Україна і ЄС.*
4. *Україна і НАТО.*
5. *ГУАМ як альтернатива СНД.*

Екзаменаційні питання

1. Усні та письмові джерела.
2. Речові джерела.
3. Інші історичні джерела.
4. Вітчизняна історіографія.
5. Іноземні історики України.
6. Етнічні меншини в українському соціумі.
7. Етнос та етногенез: концепції і теорії.
8. Український етнос в історичній ретроспективі.
9. Історіософські концепції формування українського етносу.
10. Народ-Нація: уроки українського державотворення.
11. Етнофілософська традиція в Україні: історія та перспективи розвитку.
12. Освітній рух в Україні у XVI-XVII ст.
13. Світопростір українських братських шкіл.
14. Києво-Могилянська академія як духовний, навчальний та науково-культурний центр східного та південного слов'янства.
15. Становлення університетської освіти в Україні.
16. Освіта в Київській Русі.
17. «Просвіти» і організація освітянської справи в українських землях у XIX-XX ст.
18. Поняття «етнографія». Етнографія як наука.
19. Етапи становлення етнографічних досліджень.
20. Етнографічне районування України.
21. Українська діаспора: методологічні засади поняття.
22. Етапи формування української діаспори.
23. Статистичні дані щодо розселення українців у світі.
24. Основні міграційні потоки українців.
25. Київська держава (Київська Русь).
26. Галицько-Волинська держава.
27. Козацько-гетьманська держава (середина XVII - кінець XVIII ст.).

28. Українська Центральна Рада.
29. Українська Держава гетьмана П. Скоропадського.
30. Українська Народна Республіка доби Директорії.
31. ЗУНР.
32. Україна (від 1991 року).
33. Діяльність перших князів Київської держави (Олег, Ігор, Ольга, Святослав).
34. Україна-Русь в період правління Володимира Великого, Ярослава Мудрого і Володимира Мономаха.
35. Утворення українського козацтва.
36. Виникнення Запорозької Січі.
37. Політика гетьмана Івана Мазепи.
38. Соціальна боротьба в Київській Русі та Галицько-Волинській державі.
39. Боротьба українства з соціальним та національним гнобленням у часи входження до Литовсько-Польської держави.
40. Боротьба з соціальним та національним гнобленням на Україні у другій половині XVII - XVIII ст.
41. Соціальна та національна боротьба на Україні у XIX - на початку XX ст.
42. Соціальна та національна боротьба у часи національно-демократичної революції (1917-1920 рр.) та у роки входження України до СРСР (1920-1991 рр.).
43. Козацько-селянські повстання в Речі Посполитій (друга пол. XVI - перша пол. XVII ст.).
44. Національно-визвольна війна під проводом Б. Хмельницького.
45. Ліквідація російським самодержавством української державності наприкінці XVIII ст.
46. Політична опозиція комуністичному режиму в Україні 60-х-70-х рр. XX ст.
47. Предмет і завдання економічної історії України.
48. Економічний розвиток українських земель в епоху середньовіччя (V – XV ст.).
49. Господарство України козацької доби (XVI - XVIII ст.).
50. Економічний розвиток українських земель у XIX - на поч. XX ст.

51. Економічна політика українських революційних урядів (1917-1919 рр.).
52. Економіка радянської України.
53. Основні проблеми економічного розвитку незалежної України.
54. Порівняльний аналіз політики «воєнного комунізму» і НЕПу.
55. Унікальність геополітичного положення України.
56. Історія української геополітичної думки.
57. Геополітичне становище сучасної України.
58. Геополітичні пріоритети Української держави на сучасному етапі.
59. Роль географічного чинника в історії України.
60. Проаналізувати геополітичне положення України та її взаємодію з сусідніми країнами.

Список рекомендованої літератури

1. Алексєєв Ю.М., Кульчицький С.В., Слюсаренко А.Г. Україна на зламі історичних епох. – К., 2000.
2. Бойко О. Історія України. – К., 2002.
3. Васильєва Р., Горкіна Л. Історія економічної думки України. – К., 1993.
4. Гнатюк О. Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність. – К., 2005.
5. Горєлов М., Моця О. Цивілізаційна історія України. – К., 2005.
6. Гринів О. Українська націологія: У 2 кн., – Львів, 2004-2005.
7. Грицак Я. Страсті за націоналізмом. – К., 2004.
8. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1992.
9. Грушевський М. Історія України-Русі: В 11 т., 12 кн. – К., 1991-1995.
10. Довідник з історії України. – К., 1996.
11. Дорошенко Д. Нарис історії України: У 2 т. Львів, 1991.
12. Історія держави і права України. Курс лекцій. – К., 1996.
13. Історія держави і права України. – Ч. 1–2. – К., 1996.
14. Історія України: Курс лекцій: У 2 кн., – К., 1991-1992.
15. Етнографія України / Під ред. проф. Марчука С. – Львів, 1994.
16. Когут З. Коріння ідентичності. Студії з ранньомодерної та модерної історії України. – К., 2004.
17. Лановик Б. Історія України. Навчальний посібник. – К., 2001.
18. Литвин В. Історія України. Навчально-методичний посібник для семінарських занять. – К., 2006.
19. Лозко Г. Українське народознавство. – К., 2006.
20. Малик Я., Чуприна В. Історія української державності. – Львів, 1995.
21. Нагаєвський І. Історія української держави ХХ століття. – К., 1993.
22. Новітня історія України. – К., 2000.
23. Основи етнодержавознавства / Під ред. проф. Римаренка Ю. – К., 1997.
24. Підкова І., Шуст Р.М. Довідник з історії України. Т. 1-3. – К., 1993-1994.
25. Політична історія України / Під ред. проф. Танцюри В.І. – К., 2002.
26. Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2 т. – К., 1992.
27. Потульницький В. Теорія української політології. Курс лекцій. – К., 1993.
28. Рибалка І.К. Історія України: Ч. I-II. – Харків, 1995-1997.
29. Савчук Б. Українська етнологія. – Івано-Франківськ, 2004.
30. Світлична В. Історія України. – К., 2005.
31. Семененко В.І. Історія України. – Харків, 2000.
32. Семененко В.І. Історія України. – Харків, 2007.
33. Слабошпицький М. З голосу нашої Клію. – К., 2000.
34. Субтельний О. Україна: історія. – К., 1994.
35. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. – К., 2005.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

НАЗВА	АДРЕСА	ОПИС
Інститут історії України НАНУ	http://history.org.ua/	Журнали, альманахи, збірники та монографії, видані інститутом: Український історичний журнал; Соціум; Проблеми історії України: факти, судження, пошуки; Україна в Центральній Східній Європі; RUTHENICA; Проблеми історії України XIX – початку XX ст. Укр.
Українська історична бібліотека	http://ukrhistory.narod.ru/	П. Толочко, Н. Яковенко, А. Капеллер, В. Липинський, М. Драгоманов та ін. Укр.
Козацтво XV-XXI ст.	http://cossackdom.com/	Документи, статті, монографії, рецензії, огляди, мапи, ілюстрації, бібліографію з історії. Укр., рос., англ.
Українські сторінки - історія національного руху України	http://ukrstor.com/	Наукові розвідки та документи. Історія окремих напрямків та регіонів національного руху України. Більше 40 діячів, пов'язаних з українським національним рухом - їх роботи та роботи про них. Історичні карти, бібліографія, посилання та ін.
Історія України	http://historyua.narod.ru/	Присвячено історії процесів денаціоналізації в Україні та українському національно-визвольному руху. Хронологічні таблиці, документи
Історія України	http://unitest.com/uahist/ http://uahistory.kiev.ua/	Михайло Грушевський, Ілюстрована Історія України, Орест Субтельний, Наталія Полонська-Василенко, Серія книг "Реабілітовані історією"
Галицька Україна	http://halychyna.ukrbiz.net/	Інформація етнографічного та історичного характеру про Галичину. Історичні карти, відомості про

		історичних особистостей, фольклор, місцеві діалекти, її зв'язок з іншими українськими землями і т. ін.
Помаранчева хвиля	http://www.orange-wave.narod.ru/	Присвячено історії Помаранчевої революції в Україні в листопаді-грудні 2004 р. Переважно фотоматеріали
Українська історія	http://www.ua-history.narod.ru/	Книги, статті, документи, карти з історії України. В. Анатонович, О. Апанович, М. Костомаров, А. Кюстін
Українська історія	http://ua-history.narod.ru/	Книги, статті та документи: Антонович Володимир. Про козацькі часи на Україні; Апанович Олена. Українсько-російський договір 1654 року; Костомаров Микола. Книга буття українського народу; Кюстін Адольф. Росія в 1839 році та ін.
Історія України	http://uahistory.narod.ru/	Короткий огляд історії України по періодах з найдавніших часів по ХХ ст.
Голодомор 1932-1933 років в Україні	http://www.human-culture.com/history/	Коротко розповідається про причини, хід та наслідки голодомору 1932-1933 рр. в Україні
Уроки історії: Голодомор 1932-33 гг.	http://golodomor.org.ua/	Створений за підтримки Міжнародного фонду „Україна 3000”. Добірка матеріалів про Голодомор 1932 - 1933 років в Україні - статті, документи та фотоархів. Свідчення. Музеї. Пам'ятники. Посилання.
Голодомор в Україні 1932-1933	http://golodomor.ukrinform.com/	Добірка матеріалів про Голодомор 1932 - 1933 років в Україні - статті та фотоархів. Посилання.
Голод в Україні	http://historywiz.com/ukrainefamine.htm	Мультимедійний посібник "Голод в Україні: геноцид". Фото.
Нариси історії України	http://history.franko.lviv.ua/	Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст.; Грицак Я. Формування

		модерної української нації XIX-XX ст.; Довідник з історії України. В 3 т. (в форматі PDF).
ОУН-УПА: легенда спротиву	http://oun-upa.org.ua/ http://oun-upa.onestop.net/	Основна література з історії ОУН-УПА: монографії та статті, джерела, фотоматеріали та ін.
Історія дивізії "Галичина"	http://ssgalicia.onestop.net	Присвячено історії дивізії СС "Галичина". Книги, статті та документи, бібліографія, посилання. Мультимедійні документи: фотографії, уніформа, поштові марки, плакати та т.п., англ.-укр.
Степан Бандера	http://stepanbandera.org/	Степан Бандера життєпис, книги, статті самого С. Бандери та про нього
Радикальний український націоналізм	http://run.org.ua/	Статті з історії українського націоналізму
Історія українських збройних сил	http://ukrarmy.kiev.ua/ http://koza.kiev.ua/	Нарис історії української армії від давніх часів до сьогодення. Книги, статті, документи.
Українська армія	http://uarmy.ms.km.ua/	"Військово-історичний альманах"; Центральний музей збройних сил України та ін.
Історія українського війська	http://ordgeorg.boom.ru/	Коротка історія українського війська за середньовічну добу
Віртуальний музей ГУЛАГ(у)	http://www.gulag-museum.org.ua/	Фотоматеріали з історії ГУЛАГ(у). На 14.01.2006 на сайті представлено 320 експонатів (1058 зображень)
Битва за Дніпро. Звільнення Києва	http://bitva-za-dnepr.narod.ru/	На сайті містяться документальні фотографії та подробиці бойових дій, біографія маршалів та героїв Радянського Союзу, докладні карти бойових дій і т. ін., рос.
Князі, гетьмани, митрополити президенти та науковці	http://www.geocities.com/prysjan/in_40.html	Список правителів України (князі, гетьмани, митрополити, члени урядів) в VI-на поч. XX ст.

ЗМІСТ

1. Це повинен знати кожен українець	4
2. Загальні методичні вказівки	6
3. Програма дисципліни	9
4. Плани семінарських занять	15
5. Екзаменаційні питання	20
6. Список рекомендованої література	23
7. Інтернет-ресурси з історії України	24

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма і плани семінарських занять з дисципліни «Історія України» (для студентів спеціальностей 6.060101 – «Будівництво», 6.020107 – «Туризм»)

Укладачі: Любов Миколаївна Жванко,
Володимир Валентинович Жигло,
Галина Григорівна Фесенко,
Микола Володимирович Яцюк.

Редактор: М.З. Аляб'єв

План 2008, поз. 421 М

Підп. до друку 26.02.2008
Друк на ризографі
Тираж 100 прим.

Формат 60x84 1/16.
Умовн.-друк. арк. 1,2
Замовл. №

Папір офісний.
Обл.–вид.арк. 1,7

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12
Сектор оперативної поліграфії ІОЦ ХНАМГ
